

Gisemise korra määrused

tubakatöäbritus ja litografiias A.-G. „Laserme“, 2

ARHIIVKOGU Tallinnas.

Tartu Ülikooli
Raamatukogu
198406

I. Tööliliste wastuwõtmine.

§ 1.

Töölilised palgatakse wäbritu juhatusse (administrafioni) poolt määramata aja peale ainult peale arstlist läbiwaatamist wäbritu arsti poolt ja peale proowitöö tegemist.

Märkus: Üksikutel juhtumistel võib tööliliste palgamine sündida määratud aja peale ja määratud tööde tegemiseks.

Tööle asumise juures on tööline kohustatud wäbritu kontoris oma isikutunnistust ette näitama ja oma adrese ning perekonnaseisu teatama. Esimese kuue (6) töö-päewa jooksul, tööle asumise ajast arwates, loetakse tööline proowi peal olewaks ja teda võib selajal tehtud töö eest palgamaaksmisega ilma etteütlemata lahtilasta. Samasugune õigus on töölisel. Mitte hiljem kui nimetatud 6 päewa jooksul saab iga tööline wäbritu juhatuselt maksuta palgaraamatu, finnitub wormi järele.

Märkus: Juhtumisel, kui palgaraamat töölise süü läbi on kaotisi läinud ehk rikunud, antakse töölisele uus palgaraamat, kus juures raamatu tõeline hind sisse nõutakse.

§ 2.

Ühes palgaraamatuga antakse töölisele allkirja wastu üks eksemplaar „Gisemise korra määrused“, misugusest filmapilgust teenistuse leping töölisega palgaraamatusse kirjutatud ja nendes määrustes ülesloetud tingimstel tehtuks loetakse.

II. Lepingu lõpetamine.

§ 3.

Mõlemad lepingu osalised wõiwad lepingut lõpetada kahenädalise etteütlemisega, wäljaarwatud need juhtumised, kus seaduses teine tõrd ette on nähtud. Mõlemipoolsel kokkuleppel võib lepingut igal ajal lõpetada. Ülesütlemise ja lõpuarwe wäljamaaksmise aeg peab raamatusse ülesütlemise filmapilgul sissekantama.

§ 4.

Wäbritu ehk osakonna tegewuse seismajäämise puhul masinate kattimise, katalde rikkumise ehk mõne muu õnnetuse tagajärjel wõiwad töölilised kokkuleppel wäbritu juhatusse wäbritu ehk osakonna seismise ajaks tööliliste nimekirja edasi jääda, kuid palga neile selle aja eest ei makseta.

6 12369469

III. Töö aeg.

§ 5.

Tööd võib wabrikus teha ühe, kahe ja kolme wahetusega.

Ühe wahetusega töötades kestab töö kella $\frac{1}{28}$ hommiku kuni kella 4 päewal, lõuna waheajaga pool tundi.

Märkus: Lõuna waheaeg määratakse kindlaks iga jaoskonna kohta eraldi ajast, mis on kella $\frac{1}{212}$ ja 1 wahel päewal.

Kahe wahetusega töötades kestab töö: 1-se wahetuses kella $\frac{1}{28}$ hommikul kuni kella 4 päewal, lõunawaheajaga pool tundi; 2-se wahetuses kella 4 päewal kuni kella $\frac{1}{21}$ öösel, waheajaga õhtuöögiks $\frac{1}{4}$ tundi.

Märkus: Waheaeg õhtuöögiks määratakse kindlaks iga jaoskonna kohta eraldi ajast, mis on kella 8 ja 9 wahel õhtul.

Kolme wahetusega töötades kestab töö:

1-se wahetuses kella	$\frac{1}{28}$ hommikul kuni kella	$\frac{1}{24}$ päewal.
2-se " " "	$\frac{1}{24}$ päewal " "	$\frac{1}{212}$ öösel.
3-da " " "	$\frac{1}{212}$ öösel " "	$\frac{1}{28}$ hommikul.
- Laupäewadel ja päewadel enne suuri pühi kestab töö:
1-se wahetuses kella	$\frac{1}{28}$ hommikul kuni kella	$\frac{1}{23}$ päewal.
2-se " " "	$\frac{1}{23}$ päewal " "	$\frac{1}{210}$ õhtul.
3-da " " "	$\frac{1}{210}$ õhtul " "	$\frac{1}{25}$ hommikul.

Märkus: Waatamata selle peale, kas töö kahe, kolme või ainult ühe wahetusega kestab, saab laupäewadel ja päewadel enne § 8 ära tähendatud pühi tööd tehtud üks tund vähem, kus juures selle aja eest, maksetakse päewatöölilistele sama palju, kui terve tööpäewa eest; tükitöölis ele aga niipalju, kui nad tükitööga wälja jõuawad teenida.

Wahid töötawad 8 tundi päewas, wahetpidamata ümber aasta, tarwituse järele kolme wahetusega, kus juures õigustatud on saama igas kuus mitte vähem kui kolm korda 24 tundi ühtejärgi wabaks. Wahetuse muutmise sünnib iga nädala esmaspäewal.

Märkus: Kolme wahetusega töötamisel kestab töö ilma waheajata, mis juures töölistel sõõki on õigus wõtta tööaja kestwusel selleks määratud ruumis.

§ 6.

Töölised, kes hiljem, kui 5 minutit peale töö algust tööle ilmuwad, loetakse hiljaksjäänuteks.

§ 7.

Mitte warem, kui 5 minutit enne töö lõppu antakse töölistele aega pesemiseks ja riidessepanemiseks.

§ 8.

Tööd ei tehta pühapäiwiti ja järgmistel pühadel:

1. ja 6. jaanuaril.
24. weebruaril.
25. märtil.
- Palwe päewal.

Suurel neljapäeval, reedel ja laupäeval.

Teisel ja kolmandal Lihawõtte pühäl.

1. mail.

Taewaminemise päeval.

Teisel ja kolmandal Nelipühi päeval.

Jaani päeval, 24. juunil.

Maridi päeval, 10. novembril.

Idulu pühadel (kolm päewa).

Nelipühi laupäeval, Idulu laupäeval ja Wanal-aastal (31. detsembril) lõpeb töö kell 12 päeval.

§ 9.

Inwentaari kokkuseadmise ajaks võib wabrik tarwituse korral töö seisma jätta, sellest töölistele 2 nädalat ette teatades, kus juures inwentaari kokkuseadmiseks tarwilikud töölised kohustatud on harilikudel tundidel hariliku tasu eest tööle ilmuma.

IV. Ületunni tööd.

§ 10.

Töölised on kohustatud üle eelpool tähendatud aja-jaotuse järgmistel iseäralikkudel juhtumistel tööd tegema:

1) Oma wabriku remondi ajal, rikkiläänud ja wigastatud katelde, jõumasinade, transmisionide, elektri sise-seadete, auru- ja weetorude ja teiste sise-seadete ja aparaatide puhastamise ja paranduse ajal, kui niisuguste tööde tegemata jätmisest wabriku ehk tema jaoskonna seismajäämine võib tekkida.

2) Kütmine, walgustus ja weemuretsemine pühapäewadel ja pühadel.

3) Järgmise wahetuse õigel ajal mitteilmumise puhul, on tööolow tööline kohustatud tööd jatkama kuni järgmise wahetuse tulekuni ehk kuni tema wahetuseni teise töölise poolt.

Märkus: 1) Wastastikkuusel kokkuleppel võib ületunnitööd ka muudel juhtumistel teha.

2) Rii fonduslikele kui ka wabatahtlikele ületundi eest tasutakse wastastikkuusel kokkuleppel.

V. Palgamaksmine.

§ 11.

Palga kokkuarwamine sünnib kaksorda kuus: 1. kuni 15. ja 16. kuni kuu lõpuni.

Palga maksetakse esimese poole kuu eest 20 kuu päewal, teise poole kuu eest 5. kuu päewal.

Märkus: Kui ülemaltähendatud maksutähtajad langewad pühapäewade ja pühade peale, siis maksetakse palk wälja järgmisel töö päewal.

§ 12.

Täielikult maksetakse ainult need tiikitööd wälja, mis wastawa kokkuarwamise ajaks lõpetud ja ära antud on.

Palga kokkuarvamise ajaks mitte lõpetatud tööde arvel võib töölisele wastawalt alammäärana finnitatud päewapalgale raha ette wälja anda, mis juures see raha järgmistel palga maksmistel üleüldisest teenistuse summast maha arwatakse.

Kui tööline enese soowil wabrikust lahtub ehk wabriku juhatusel poolt lahtilastakse, enne selle tiilitöö lõpetamist, mille juures ta töötab, maksetakse töölisele palk kokkuleppe järele, kuid mitte alla palkamise tingimistes tähendatud alammäära.

Raebtused mitte õiglase tasu maksmise üle peawad tõstetama mitte hiljem, kui järgmisel tööpäewal peale palgamaksmist.

§ 13.

Töölised peawad omad palgaraamatud iga kuu 15. ja wiimasel päewal kontoris ära andma, tarwilikkude fiisefannete jaoks.

Res raamatud õigel ajal pole kontoris ära annud, kaotab õiguse palgaraha tähtajal nõuda.

VI. Üleüldise korra ja julgeoleku järelewalwamine.

§ 14.

Töölised on kohustatud:

1. Juhataja ja meistrite seaduslikke nõudmisi wastuwaidlenu anda täitma, rahu ja korra eest hoolt kandma ja ennast korralikult ülewal pidama.

2. Masinad, millede juures nad töötawad, puhastab ja korras hoidma ning juhatusel poolt määratud aegadel, töö aja wältusel puhastama.

3. Igasugustest masina wigastustest ehk korratustest meistritele wiibimata teatama.

4. Wastuwaidlemata wahtide poolt läbiotsimise korra alla painutama, kus juures naisterahwad naisterahwaid läbiotsiwad.

5. Eraldi juhatusel kohtadele kergesti põlema sütiwaid puhastuse abinõude jätiseid, nagu nartsud, koe, puuwill, õlised lõnga otsad jne. ära panema.

6. Transmissiooni ehk keskjaama seismajäämise puhul — masinaid, millede juures nad töötawad, seismapanemiseks wäljakeerama.

7. Wabriku waranduse, masinate ja tööriistadega kokkuhoidlikult ümber käima.

8. Õnnetuste eest ärahoidmiseks kõik ettewaatuse abinõud tarwitusele wõtma.

9. Saigeksjäämisest ja õnnetumast juhtumisest wiibimata meistritele teatama.

10. Walmistatud tööst ülejääwad materjaalid ära andma.

11. Määratud ajal tööle ilmuma ja mitte enne üleüldist töö lõppu ära minema.

Märkus: Kui töölisel mingisugusel põhjusel wõimata on määratud ajaks tööle ilmuda, peab ta wabanduseks mõjuwaid ärajäämise põhjuseid ette kandma.

12. Adressi kui ka perekonna koosseisu muutmise üle wiibimata wabriku kontoris teatama.

13. Saiguse ehk teiste mõjuvate põhjuste puhul sellest meist-rile teatama, kelle käest ta tarwituse korral wabrikust wäljaminemi-seks luba saab.

14. Wabriku juhatusel määramiseel wäljaspool wabrikut tööle minema, kui nad palkamise juures omale wastupidiseid tingimisi eraldi pole kaubelnud ja palgaraamatuse sisse kanda lastnud.

Wäljaspool wabrikut on tööaja jaolus käesolewate sifemise korra määruste järele.

Sõit töökohale ja tagasi sünnib wabriku lülul ja arwatakse iga ööpäew teel üheks tööpäewaks.

§ 15.

Töölistele on kõwasti keelatud:

1. Töö pinlitsid nende tegewuse ajal puhastada.
2. Rihmasid masina ehk tööpingi käimise ajal peale panna ja maha wõtta ilma haagi ehk rihmatepita.
3. Mingisuguseid talitusi (peale määramise) transmisionide ehk masinate juures nende käimise ajal ette wõtta.
4. Tööd teha ilma õnnetuste ärahoidmise abinõudeta, samuti kaitseabinõusi masinatelt maha wõtta.
5. Raskeid asju ilma meistri ehk selleks wolitatud isiku juures-olewata ehk lubata ümberpa'gutada.
6. Töö juures raskete asjade all olla, mis kettide ehk tõste-masinatega ülesse on tõstetud.
7. Uuru katelde ja masinate ruumides ilma lubata käia.
8. Ilma oma meistri lubata teistes töötubades käia.
9. Naistöölistele suitsetamine köikides jaosfondades.
10. Igasuguseid kuulutusi ehk proklamatsioonisid wälja panna, töö ajal ajalehti ehk raamatuid lugeda.
11. Annete korjamisi ilma wabriku juhatusel lubata toime panna.
12. Töökohasse wõeraid isikuid tuua.
13. Wabriku maa peal kaubelda.
14. Ettewõtte ruumidesse joobnud olekus ilmuda, kaarta ja muid mängusi mängida, alkohoolilisi jookisid ühes tuua, töö ajal tuffuda ja magada.
15. Ilma wabriku juhatusel lubata omale ehk teistele asju walmistada, samuti tööriistu ilma meistri lubata walmistada.
16. Walmistawate tööde joonistusi, üleswõtteid ehk mudelisi wälja wiia.
17. Töölisel antud riistasi ja materjaalisi ilma juhataja lubata wäljawiia.

M ä r k u s: 1) Töölisel antud riistad peawad korras peetud olema ja lõpuarwe saamise juures wabrikule tagasi antama. Töölise süü läbi kaotatud ehk mitte tagasi antud riistade wäärtuse tasub tööline.

2) Meestöölistele on oma töö kohal suitsetamine lubatud, mis juures tubaka ja suitstuotjad sellekohastesse toosidesse tulewad panna.

VII. Töölisewanematest ja koosolekuteft.

§ 16.

Kui töölistel on walitud wanemad, siis sünnib läbikäimine wabriku juhatusel ja töölise wahel küsimustes, mis suurematesse töölise liitudesse puutuwad, wanemate läbi.

Üksikud töölised wõiwad otsekohe wabriku juhatusel poole pöörata, kuid ainult selleks määratud tundidel, ainult isiklikes asjades ja ainult sel juhtumisel, kui oma meistrit mitte rahuldaw wastus saadud on.

§ 17.

Töölise koosolekud peetakse wäljaspool tööaega, wabriku juhatusel teadmisel ja seaduse nõudmiste täitmisel.

A. S. „Laserme“, Tallinn.

Direktor: Mich. Jack.